

Motion till riksdagen

1989/90:Ub130

av Ingbritt Irhammar (c)

med anledning av prop. 1989/90:90 om forskning

En aktiv debatt om vårt lands säkerhetspolitiska situation och vårt totalförsvaret är av vital betydelse. Den skapar förutsättningar för medborgarna att inhämta sådana kunskaper och insikter som är viktiga för försvarsviljan.

Riksdagen har ett särskilt ansvar när det gäller att skapa förutsättningar för att sådana diskussioner skall kunna föras. För detta fordras att universitetens och högskolornas utbildnings- och forskningsverksamhet kan drivas på ett sådant sätt att det kan ge underlag till säkerhetspolitiskt säkrare bedömningar.

Det är angeläget att forskningsarbetet inom det säkerhetspolitiska fältet breddas till att i högre grad än i dag omfatta insatser inom området icke-militärt motstånd och dess betydelse i totalförsvaret.

Delegationen för icke-militärt motstånd skall bl.a. prioritera forskning inom det säkerhetspolitiska området, vilket inom kort kommer att påbörjas huvudsakligen i samarbete med FOA. I dag finns det dock inga särskilda forskningsresurser avsatta för detta fält på högskolorna. Inte heller finns det för närvarande möjligheter att erbjuda särskild säkerhetspolitisk utbildning till exempelvis samhällsplanerare m.fl. yrkesgrupper. Särskild utbildning i säkerhetspolitiska frågor borde med fördel kunna organiseras som s.k. enstaka kurs och vara en naturlig och viktig påbyggnadsutbildning för många yrkesgrupper.

Forskning och utbildning som syftar till att minska sårbarheten i samhället och därmed bidra till ett stärkt totalförsvaret är en del i grundutbildningen inom flertalet yrkesinriktade linjer på högskolan. Frågan om uppbyggnad av särskilda centra för fördjupade forsknings- och utbildningsinsatser inom ämnet säkerhetspolitik i syfte att samla kunskaper från olika ämnesområden bör dock prövas. En sådan utvecklingsverksamhet kan med fördel lokaliseras till någon av de mindre högskolorna i landet. Vid högskolan i Örebro förs en diskussion om vikten av att skapa ett svenskt forskningscentrum för icke-våld vid högskolan där. Högskolan i Växjö har redan nu tillgång till forskare med kompetens även inom områden som icke-militära motståndsformer. Också där förs en debatt om en utvidgad forsknings- och utbildningsverksamhet i dessa frågor i form av ett särskilt institut för icke-militära studier.

Komplexiteten i vårt samhälle kommer att ställa stora krav på insatser från enskilda medborgare i det fall vårt land i framtiden kommer att befinna sig i allvarlig kris. Vårt lands stora beroende av avancerad teknologi inom skilda

områden, utvecklingen av informationsteknologin och den koncentrerade samhällsstrukturen ökar vår sårbarhet och skärper kraven på beredskap för att möta kriser av olika slag.

Mot. 1989/90
Ub130

I proposition 1989/90:90 om forskning redovisar regeringen förslag till forsknings- och utvecklingsinsatser bl.a. inom totalförsvansområdet. Här saknas dock förslag till en sammanhållen uppbyggnad av den säkerhetspolitiska forskningen när det gäller icke-militärt motstånd/icke-våld.

Riksdagen bör därför nu uppmärksamma regeringen på vikten av att skapa möjligheter till fördjupade säkerhetspolitiska studier så som ovan förordas.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av säkerhetspolitisk forskning/utbildning med särskild inriktning på icke-militärt motstånd/icke-våld så som i motionen förordas.

Stockholm den 20 mars 1990

Ingbritt Irhammar (c)